

Tema: Jėgos ir taikos šalininkai. Konfliktas

1 dalis. Kaip vystosi konfliktai?

Polinkis konfliktuoti, kaip ir noras bendradarbiauti, yra žmogaus elgesio dalis. Kokią įtaką tai daro žmogaus ir kolektyvo kasdieniam gyvenimui ir kaip tai veikė žmonių gyvenimus anksčiau?

Ko bus išmokta?

Mokiniai galės:

- analizuoti konfliktų priežastis ir pasekmes,
- suprasti, kokį vaidmenį vystantis konfliktui atlieka individas ir grupė,
- suvokti teigiamus ir neigiamus konflikto aspektus.

Siūlomos mokomosios priemonės

Mokomoji priemonė Nr. 1: žemėlapiai, ištraukos, piešinys ant sienos.

Mokomoji priemonė Nr. 2: ištraukos, apibrėžtys, portretas.

1 grupės užsiėmimas. „Dėl ko kyla konfliktas?“ (trukmė – 15 minučių)

Per šį užsiėmimą mokiniai turės įvardyti priežastis, dėl kurių tarp žmonių kyla nesantaika, pradedant žmonių tarpusavio santykių aptarimu. Suskirstykite mokinius į keturias grupes. Kiekvienai grupei duodamas didelis popieriaus lapas, ant kurio užrašyta toliau nurodyta santykių kategorija. Tuomet paprašykite mokinių užrašyti visas įmanomas konflikto tarp žmonių, kuriuos sieja atitinkami santykiai, priežastis.

- *Kaimynai*
- *Šeimos*
- *Draugai*
- *Bendraklasiai arba kolegos*

Tada surenkite klasės diskusiją ir palyginkite įvairias idėjas bei aptarkite ryškiausius jų skirtumus. Kad mokiniai mąstyty plačiau ir kalbėty apie tai, kaip konfliktai gimsta valstybėje ir pasaulyje, iškelkite jiems užduotį savo idėjas perteikti platesnėmis sampratomis. Galėty būti kalbama apie nelygybę, teisingumą, viešpatavimą, spaudimą, politinę nuomonę ir ideologiją, troškimus, konkurenciją ir t. t.

1 klasės užsiėmimas. „Revoliucijos“ (trukmė – 15 minučių)

Per šį užsiėmimą mokiniai pereis nuo suvokimo apie tai, kas skatina konfliktą, prie supratimo, kaip šios paskatos gali telkti žmones kovai už pokyčius. Jie nagrinės tris įsimintinus istorijos momentus, juos palygins ir aptars ryškiausius jų skirtumus: tai 2011 m. neramumai Artimuosiuose Rytuose (Arabų pavasaris), 1989 m. revoliucijos kadaise sovietų kontroliuotose Rytų Europos šalyse ir 1848 m. revoliuciniai judėjimai Europoje.

Iš pradžių paprašykite mokinius išstudijuoti žemėlapius (mokomoji priemonė Nr. 1). Gali būti, jog mokiniams teks priminti tai, ką jie jau mokėsi apie šiuos įvykius, arba juos apibendrinti, kad mokiniai gerai suvokty konkrečias aplinkybes, kuriomis vystėsi kiekvienas iš šių revoliucinių judėjimų.

Papaiškinkite jiems, kas yra revoliucijų domino efektas – ši samprata gali būti panaudota trims minėtiems istorijos momentams apibūdinti.

Tuomet kiekvienas mokinys turi persiskaityti straipsnio, kurį parašė istorikas, ištrauką (mokomoji priemonė Nr. 1).

Paprašykite jų įvardyti ir išvardyti straipsnyje analizuojamų 2011 m., 1989 m. ir 1848 m. įvykių panašumus ir skirtumus. Surenkite klasės diskusiją remiantis tuo, ką jie rado straipsnyje, ir baigiant padėkite jiems apibrėžti revoliucijos sampratą, kad būtų aišku, kuo revoliucija skiriasi nuo kitų konfliktų: aptarkite pilietinės visuomenės vaidmenį, idealų svarbą ir t. t.

Baigiant šį užsiėmimą, paprašykite mokinių paaiškinti, kaip reikėtų suprasti piešinį ant sienos (paskutinis mokomosios priemonės Nr. 1 pavyzdys). Kokie simboliai naudojami revoliucijos sampratai perteikti? Kaip tai galėtų būti siejama su užsiėmimo metu aptartais įvykiais? Kalbėdami apie piešinį ant sienos padiskutuokite, kodėl 2011 m. ir 1848 m. simboliu pasirinktas būtent pavasaris. Ar šis įvaizdis tinkamas?

2 grupės užsiėmimas. „Smurto kultūra“ (trukmė – 15 minučių)

Kiekvienas konfliktas gali baigtis smurto proveržiu. Šio užsiėmimo metu mokiniai svarstys, kaip smurto pateikimo ir vaizdavimo būdai sudaro sąlygas smurto kultūrai visuomenėje vystytis.

Surenkite klasės diskusiją, kurios metu mokiniai turėtų atsakyti į šiuos klausimus:

- kaip galima patirti smurtą užsiėmiant tam tikra pramogine ar laisvalaikio veikla?
- Kaip manote, ar matydamas smurtą žmogus ir pats įgyja polinkį smurtauti? Kodėl? Kodėl ne?
- Kaip manote, ar tam tikrus smurto aspektus šlovinanti pramoginė arba laisvalaikio veikla kaip pasako apie visuomenės požiūrį į smurtą?

O dabar mokiniai turės palyginti šiandieninę padėtį su padėtimi Italijoje po I pasaulinio karo, kai smurto šlovinimas – pirmiausia kai kurių menininkų kūrinuose – leido atsirasti fašizmui. Jie turės aptarti du to meto menininkų futuristų atvejus. Šie menininkai – tai „Futurizmo manifesto“ autorius ir vienas pirmųjų Nacionalinės fašistų partijos (PNF) rėmėjų, poetas ir tapytojas Filippo Tommaso Marinetti (1874–1944) ir 1920–1940 m. laikotarpiu Benito Mussolini tarnavęs tapytojas Alfredo Gauro Ambrosi (1901–1945).

Mokiniai turės išnagrinėti mokomosios priemonės Nr. 2 medžiagą ir aptarti ją nedidelėse grupėse. Paprašykite jų raštu parengti atsakymus į šiuos klausimus:

- kaip šioje „Futurizmo manifesto“ ištraukoje žiūrima į smurtą?
- Kaip manote, ar šios ištraukos turinys gali būti laikomas neapykantą kurstančia kalba, kaip ją yra apibrėžusi Europos Vadovų Taryba? Kodėl?
- Ką šis Alfredo Gauro Ambrosi nutapytas B. Mussolinio portretas sako apie futurizmo ir fašizmo ryšį Italijoje po I pasaulinio karo? Apibūdinkite vaizdinius elementus, kurie padeda kurti šį įspūdį. (*Pastaba*: vadinamoji tapyba iš oro – tai tapyimo technika, kurią futuristai taikė nuo 1929 m. Ji pagrįsta idėja, kad skrydžio technologija atveria naujas perspektyvas ir atskleidžia naują tikrovę, kuri turi būti atkurta tapant.)